

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 258. — STEV. 258.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 2, 1920. — TOREK, 2. NOVEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

GOSPODARSKI POLOŽAJ BO KMALU BOLJŠI

IZ WASHINGTONA POREČAO, DA BODO POSTALE RAZMERE KMALU BOLJE. — BANKE SO PRESTALE PREISKUŠNJO LIKVIDACIJA PAPIRJEV SE REDNO VRŠI. — DRAGINJO POVZROČAJO PREKUPCI.

Washington, D. C., 31. oktobra. — Da se izvršuje v industriji in trgovini in naše dežele preobrat od vojnih razmer k onim kot nastopajo v časih po vojni, in da nudijo naravne sile, ki zahtevajo stabiliziranje dobra jamstva za bodočnost, — je trditve Federal Reserve sveta glede trgovskega položaja Združenih držav. Ta trditve je vsebovana v danem objavljenem mesečnem poročilu, ki sicer izjavlja, da so sile stabilizacije močne, da pa je vendar na drugi strani opaziti negotovost položaja, omejevanje prodejcev, rezerviranost kupcev, kar vse je treba smatrati za depresijo splošnega ekonomskega položaja. V gotovem ozitu ključ poročilo na pomoč celo vreme, da pojasni kako navidezno stagnacijo. Govori o tem, da je trgovina na drobno sedaj veliko bolj obširna kot pa je bila tekom zadnje jeseni, da pa je izostala običajno življnost jesenske trgovine, kar je prisovati neobičajnemu vremenu.

To poročilo je tem bolj značilno, ker ima ta svet vedno takojec prst na žili trgovskega in industrijskega življenga dežele.

Revizije cen v tekstilnih panogah ter v drugih, — se glasi v poročilu, — so predstavljale najbolj odlične elemente v položaju, prav kot tudi pretekli mesec. Previdnost v nakupovanju in sicer radi domneve, da bodo cene zopet padle, je predstavljala značilen faktor, ki je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po mnenju poročila vzrok tega, da ne morejo delajaleci v gotovih industrijih delati s polno paro. Prav posebno velja to glede bombažne industrije. V jeklarski industriji je bilo opaziti, da je dovede v gotovem oziru do zmanjšanja kupovanja na drobno.

Bančne rezerve so se tekom preteklega meseca dobro držale in likvidacija papirjev se vrši redno. Letina je bila v splošnem zadovoljiva.

Poročilo priznava, da je sedaj zaposlenih manj delavcev kot pa preje, a dostavlja, da je bil kljub sporadičnemu skrčenju plač splošni položaj tako dober kot preje, v kolikor pride vpoštov dejansko plačevanje mezd.

Mali trgovci, ki pričakujejo še nižjih cen in ki vsled tega le malo kupujejo, so po

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation)

LOUIS BENEDIK, Treasurer

FRANK SAKSER, President

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaia vsek dan Izvzemni nedelj in praznikov.

Na celo leto velja list na Ameriko	Na New York za celo leto	\$7.50
In Canada	za pol leta	\$3.50
Na celo leta	za izvenzemstvo za celo leto	\$7.50
Na celo leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Samed Every Day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$6.00

Advertisement wr agreement

Doprisk hres podpisna in osebnosti se ne približujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembi kraja naravnih prostino, da se nase budi prejide blivališče naznamen, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone Cortlandt 2275

Harding ali Cox?

Demokrati se obračajo v tej dvanajsti uru volilnega gibanja s povestjo o kapljici črnske krvi na stare predsedke, ki niso danes v bolj prosvitljenemu delu prebivalstva tako ukoreninjeni kot so bili pred desetletji. Posrebro tukaj na severo-izoku, bo marsikateri volilec, ki bo ečul to povest, enostavno rekel:

— Kaj stori to? Samo da ho mož dober predsednik!

Pri vsem tem pa gre v vsem, kar se govorji o tej stvari, za kampanjsko laž, katere so se poslužili demokratije v svojih stiskah in svojih zadregah. Ta novica ni stara še en dan. Ze preje se je pojala in prejšnji urednik češke "Tribune", James Keely, je natančno preiskal to trditve, ki je namenjena izključno v politične propagandne svrhe. Ugotovil je rodovnik družine Hardinga na vse strani ter s tem pobil vse govorice o črnski kriji v žilih senatorja Hardinga. Iz obširnega dokazilnega materiala je razvidno, da je družina Hardinga popolnoma bila in da sega nazaj v žase prih ameriških pienitij.

Senator Harding se je popolnoma dostoju obnašal napram tej povesti, ki je pričela krožiti po deželi. Odklonil je delati politiko z oredjem natolcevanja in laž.

Kot že rečeno, bo ta kampanjska laž brezuspešna in brez upliva pri vseh prosvitljenih ter poštenu mislečih ljudi. Trdnega prepričanja smo, da se masa ameriškega naroda ne bo pustila zvodiči za nos od teh smešnih govorov zlobnih jezikov. Podlost, ki tiči v tem, da posrejajo demokratije po takih sredstvih, se bo muščevali na političnih volunih, ki brskajo po gnojnicah. Pošteni ljudje pa se bodo z zaničevanjem obrnili od take vrste "propagande" ter pustili razširjevale takih vesti na levo in desno stran.

Senator Harding je vodil svojo kampanjo na odkrit in pošten način. Zaveda se svoje dobre strani ter svojega upanja na uspeh. Velika večina volilev bo vsled tega danes glasovala za senatorja Hardinga in govorja Coolidge-a.

Pred revizijo arturskega programa.

Vse svetovne socijalno-demokratične stranke se trdijo, da bi našle izhoda iz težke krize, v katero jih je vrgel dejanski položaj in ne skladnost med teorijo in praks. Posebno matica socijalne demokracije, nemška socijalno-demokratična stranka, ki se nahaja v najtežjem položaju. Na eni strani hčete komunistična tretja internacionala diktirati iz Moskve svoje pravice o preurečitvi človeške družbe, na drugi strani pa radikalni elementi neodvisne socijalno-demokratične stranke, ki sami ne vedo, kaj hočejo, meščanke vsečem poliščene politične organizacije in pa vedno močnejša krepitev kraljanskih strokovnih organizacij v okvirju kremenitega centra s svojim jasno začrtanim programom. Pravec druge internacionale — erfurtski program — stoji danes samo še na papirju. Zato splošna zahteva pri socijalnih demokratih po nečem novem, ki je dajalo vedno novega življenjskega soka stranki, lahko rečemo vso politično moč, ker gotovo nič bolj ne vpliva pri ljudskih možicah kot ono "vedno novo". Zato zahteva po reviziji erfurtskega programa, da se resi stranka nasproti desnični in nasproti levici. Ali se ji bo to poštečilo?

Leta 1890 je bila v Nemčiji odpravljena postava proti socijalistom. Tedaj je bila socijalno-demokratična stranka dana možnost, da se razvije in vstvari nov enoten program. Enotno organizacijo je ustvaril strankin zbor v Halle leta 1890, enoten program pa zbor v Erfurtu leta 1891. Od vodstva stranke predložen načrt je bil sprejet soglasno. Opozicija je bila prešibka, da bi prišla do besede. Leta 1892 je izdal avtor programa Karl Kautsky poljudni komentar k erfurtskemu programu, katerga je imenovan "katekizem socijalne demokracije". Ustanovitelj revizionizma Eduard Bernstein je deloval pri tem komentarnju, kakor je razvidno iz uveda, v katerem se Kautsky Bernsteini zahvaljuje za njegovo pomoč.

Medtem je šel čas svojo pot naprej. Rosa Luxemburg in Karl Liebknecht sta s svojim komunističnim programom zlomila z erfurtskim strankinim pravcem. Na svojem zborovanju v Lipsku so se nemški neodvisni socijalni demokrati tudi jasno izpovedali proti praktičnemu delu tega socijalno-demokratičnega evangelija.

Nemški soe demokrati — takozvani večni — torej ne preostane ničesar drugega, kakor revidirati drugo internacionalo.

Vodstvo stranke je predložil zboru poseben načrt, ki obsegata šestindvajset mnenj voditeljev stranke. Ta načrt je izšel v založbi knjigarne "Voorwaerts" pod naslovom "Program socijalne demokracije". Predlogi za njeno obnovitev".

Zanimivi so ti predlogi, ker kažejo jasno in brez ovinkov, da je stranka zašla s svojo demagogijo na stranska poto. Vsi predlagatelji se strinjajo v tem, da je treba stranki jasnegi in določenega programa, ne pa nedoločenega, nejasnega tavanja v temi. V vseh točkah se opazuje, da zmaguje revizionizem in da hčete stranka kompromisa med rigoroznim marksizmom in pa med dejanskim položajem.

Poglejmo nekoliko najvažnejših obnovitvenih predlogov.

Predvsem ustava. Eduard Bernstein zahteva priznanja k enotni republike na podlagi organično sestavljenega federalizma. Sestave posameznih držav naj zamenja grupacija po večjih geografsko-enotnih pokrajinal. Cunov začrtava Bakuninov boljševiški nank o razbitju države z ustavljivjo diktature proletariata. Graduauer je mnenja, da je najvažnejša naloga stranke ugotovitev pomena in vrednosti demokracije. Quarek zahteva konservativno izvedbo demokratske večinske vlade glede na zgradbo samouprave. Vsi so pa edini v tem, da mora obvezati demokratični princip o enakem pravu za vse ter da ne sme prodreti načelu diktature sovjetov in političnih avtot.

Glede komunalne politike zahteva Quarek odpravo ločitve med

sklepajočimi in izvršnimi organi — občinsko zastopstvo in magistrat — ter volitev oblastnij potom ljudstva.

Večina predlogov se peča z gospodarskim vprašanjem. Predvsem s soejalizacijo. Bernstein zahteva, da se opusti tozadenvno dvomljivo eksperimentiranje, pač pa je treba vzeti soejalizacijo bolj energično kot dosedaj v roke. Robert Schmidt je mnenja, da je državni obrat, podjetje, upravljen po komuni, najpopolnejša forma preosnove načina privatno-kapitalistične proizvodnje. Rudolf Wissel vidi gospodarsko organizacijo najbliže bodočnosti v nekaki trstu podobni združitvi posameznih gospodarskih panog na podlagi paritetne sodelovanja delavskega razreda, nad katerim bo stal z diktatorsko polnomočjo centralni gospodarski svet. Wilhelm Keil je proti temu, da se sumarično odklanjajo indirektni davki in carina.

Radbruck zavrača najdogodenje oni stavki v erfurtskem programu, ki zahteva volitev sodnikov potom ljudstva, "ker taka volitev najbolj ogroža samostojnost sodnikov".

Sociolog — ki se je podpisal s pseudonimom Normanus — razvija misel o soejalni reformi v tem smislu, da smatra načelo o preurečitvi družbe samo potom delavskega razreda, za napačno ter da so stvari, ki niso samo internega strankinega značaja, skupne življenske zadeve celega naroda, ne pa samo zadeve enega razreda.

Posebno poglavje je posvečeno stališču stranke do vere. Kakor znano, vsebuje erfurtski program iz agitatorično taktilnih razlogov stavke "vera je zasebna stvar". Celokupna soejalna demokracija je dan na dan razlagala in razlagata ta stavek s svojim brezmejnim sovraštvom do krščanstva. In Bebel je jasno izpovedal, da si krščanstvo in soejalna demokracija stojita nasproti, kakor ogenj in voda. Sedaj pa so postali soejalni demokrati velikodušnejši, ker si hočejo še vedno pustiti odprtva vrata za svoje agitatorične svrhe med vernim ljudstvom. Radbruck in Meerefeld prihajata z ozirom na protestantizem in na katolicanstvo do zaključka, da razlagata stavka "religion je zasebna stvar" ne sme voditi do napačne hipoteze o načelnem sovraštvu med soejalno demokracijo, in med vero. — Vsi, ki poznamo razvoj in pa praktično udejstvovanje soejalne demokratične stranke pri nas in drugod, nimamo tudi gleda tega "svetlega momenta" razlage popolnoma nobene vere.

Zanimiva bo gotovo debata na strankinem zboru. Nas zanima tamenjava revizija predvsem radi tega, ker razodeva jasno potrebo najglobljega študiranja vseh soejalnih problemov zadnjega časa in pa odločnih in hitrih dejanj.

("Slovenec.")

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

V soboto smo poročali, da je v tork 26. okt. okrog 2. ure popolne povožil avtomobil ne ko rojkinjo, katere ime ni še znano. Sedaj pa so postali soejalni demokrati velikodušnejši, ker si hočejo še vedno pustiti odprtva vrata za svoje agitatorične svrhe med vernim ljudstvom. Radbruck in Meerefeld prihajata z ozirom na protestantizem in na katolicanstvo do zaključka, da razlagata stavka "religion je zasebna stvar" ne sme voditi do napačne hipoteze o načelnem sovraštvu med soejalno demokracijo, in med vero. — Vsi, ki poznamo razvoj in pa praktično udejstvovanje soejalne demokratične stranke pri nas in drugod, nimamo tudi gleda tega "svetlega momenta" razlage popolnoma nobene vere.

Zanimiva bo gotovo debata na strankinem zboru. Nas zanima tamenjava revizija predvsem radi tega, ker razodeva jasno potrebo najglobljega študiranja vseh soejalnih problemov zadnjega časa in pa odločnih in hitrih dejanj.

("Slovenec.")

Joliet, Ill.

V nedeljo zarana 24. oktobra je bilo zasačenih večje število žganjepkov na severozapadni strani Joljeta, ki jo nekateri nazivajo za "Jugoslavijo". Prijeli so jih sedem. Zavohali so jih se, risti, ker je po dotici okoličnih velikih možnih. — In jaz sem bil tako nesrečen, da sem postal oni srečni — je odvrial mož.

Navaden človek se navadi na življenje, na nenavadnega se pa zivljenje navadi.

Peter Zgaga

Včeraj me ni bilo notri. Izprememba ure me je zmotila, in nisem prišel pravočasno. Oprostite mi, bo pa v bodoče boljše.

Avtraleci hočejo zadovoljeti Japonsce. Dati jim hočejo par otokov — par ameriških filipinskih tekov.

Ti Avtraleci so pa res pravi Angleži.

Iz tuje kože je kaj lahko rezati jermene.

Ce se dolgočasite, če nimate nobenega druga posla in če se hočete prav od srca nasmejati — citajte Coxovo izjavo v jutrišnji Številki.

Tudi v republiki odločuje volja veličanstva: volja Njegovega Veličanstva.

Oče, ali so to jagode črnice?

Da, sinko.

Zakaj so pa tako rdečkaste?

Zato, ker so še zelene.

Iz nekega romana.

Z desno je držal nad valovi svojo ljubico, dočim je z levega obupno kričal na pomoč.

Restavanti so znižali cene. Sedaj nudijo za dva ali tri dollarje dober obed, obed, ki je vreden 75 centov med brati.

Za mano je hodilo več kot deset možkih. — je rekla žena.

In jaz sem bil tako nesrečen, da sem postal oni srečni — je odvrial mož.

Navaden človek se navadi na življenje, na nenavadnega se pa zivljenje navadi.

Spominski dnevi v novembру.

1. 4000 let pred Kr. — Prvi den jabolk se je pričel ko je Eva podarila Adamu lepo jabolko.

2. novembra 1920. — Obračun z razsirjevalec demokracije, civilizacije in človekoljubnosti.

3. novembra 1920. — Največji maček, kar jih je kedaj bilo, se je rejavil v Washingtonu.

4. novembra 465. — Prva Martinova ges, katero so jedli na Kranjskem, je bila tri cente.

10. novembra 1978. — Zadnjo Martinovo ges so sledili v Ameriki. Stala je tristo dolarjev.

15. novembra 1543. — Učenec Guttenberga je iznašel tiskovno pomoč.

15. novembra 2050. — Korektorji celega sveta so postavili več spomenik temu učenemu.

15. novembra 2051. — Uredniki celega sveta so porušili v svoji jezični spomnik.

20. novembra 2059. — Zadnja hiša je izginila in ljudje stanujeta v Zofija Žabkar in Stanislav Kakovski ter Ana Spastor in Frank Ravnikar.

Načrte sta bili vedno zavedni Slovenki ter marljivi delavci na dramatičnem polju. Zato jima ekipa nekaj slovenskih žensk je zavestno izbrala.

10. novembra 1988. — Profesor Šopovški iz vsečilišča v Pekingu je iznašel, da znajo roditi tudi možki.

22. novembra istega leta. — Sprejeta je bila postava, da možki morajo roditi najmanj polovico vseh otrok.

29. novembra istega leta. — Ženske so izsilile sprejem utavnega amendmenta, da morajo le možki roditi otroke.

27. novembra 1933. — Mesto New York je postal zoper angloš

Moj doživljaj v Sing Singu.

Poroča Harwood Koppel.

Hu! Hu, Hu, Hu!
Velika sirena Sing Singa, velike jetnišnice države New York in najbolj slavna jetnišnica v Ameriki, je pričela tuliti ter oznanjati celo pokrajini, da je neki kaznjene po begini.

Zopet je zatulila in čeprav je bil dan, sem se nehotno stresel, kajti glas je imel v sebi nekaj skrivnostnega. Ravnikar sem zapustil vik iz New Yorka na Ossining postajti in ko sem šel po ozhik, zvitih stezah s postajo na višine in odtam na široko cesto, ki vodi do prepovedanih vrat tega velikega sivega kupa hiš, ki so uničile upanja tako številnih mojih rojakov, sem študiral kdo med vsemi temi stotinami je mogel sploh pobegniti.

Major Lawes je bil malo poprej imenovan wardenom te jetnišnico in kot poročevalce United News, ki zakladajo z navicami celo vrsto odličnih ameriških listov, sem se nahajjal na poti, da zasišim novega wardena.

Stvar je bila boljša kot sem pričakoval, kajti kot časnikev sem sledil v prvi vrsti žurnalističnemu inštinktu ter čutil, da sem dospel ravno v pravem času za dobro povest.

Dotičen dan je bil zadnji januarja meseca. Vreme je bilo zelo mrzlo in veliki kipi snega so bili nagnadjeni vsepošvodi, dočim so bila tla krog mene pokrita s plastičnim najčistejšega belega snega. To je delalo hojo proti veliki jetnišnici malo težko, a strašni odmetve one otožne sirenje je zveznil še vedno v mojih ušesih in vsled tega sem sklonil glavo ter pogumni korakal naprej.

Ko sem se približal jetnišnici, so prišli modro uniformirani pažniki skozi velika vrata ter se pričeli širiti v obliku pahljače preko celega ozemlja. Z repetirkami v rokah ter odločnimi obrazi so jasno kazali, kakšna usoda je namenjena plenu. Pomenila bi predajo ali smrt.

Ali ste videli dva jetnika, ko ste prišli gor — me je vprašal eden izmed pažnikov, ko se je v družbi drugih za trenutek ustavil pri meni.

Ne — se je glasil moj kratki odgovor, kajti nisem hotel, da bi me zadržali. Poln nestrpnosti sem bil, da vidim wardena ter dobitm od njega dovoljenje, da se vdeležim lova na ljudi.

Pažniki so odhiteli in jaz sem odhitel proti vratom Sing Singa. Možje v zunanjem uradu so me informirali, da je warden zaposlen z lovom na dva obupna zločince, znana kot Brooklyn Car Barn bandita, ki sta pobegnila le par minut poprej ali katera se je pogrešilo v onem času. V onem trenutku je prišel major Lawes sam ne pozoriše in spoznal sem, da moram hitro nastopiti če se hočem vdeležiti lova.

Major Lawes, — sem rekel, — jaz sem štabni poročevalc Unit ed News, kateremu ste objubili razgovor za danes. Spoznavam pa, da ste danes preveč zaposleni ter vas nočem motiti. Prosim vas pa do dovoljenja, da vas smem sprempljati na lov za ljudmi, ki so pogebnili.

Warden se je ustavil za trenutek, prijet mojo roko ter rekel s prijaznim smehljajem:

Popolnoma dobrodošli ste, gospod, ter se nam lahko pridružite. Posvariti pa vas hočem, da sta ta dva človeka obupna kriminalca, ki se ne bosta pri nobeni stvari in dosti vzroka imamo na domnevanje, da sta obrožena. Če nas sprempljate, storite to na vas lastni riziko.

Zelo me veseli, — sem odvrnil.

Ali ste "okovani"! — je vprašal.

Ne, jaz nimam nobenega orozja, — sem odvrnil.

Potem je boljše, če vzamete to, — je rekel, posegel v predal pisalne mize ter privlekel na dan velik revolver, katerega mi je izročil.

Z wardenom na čelu nadaljnja skupina nas zapustila jetnišnico ter pričela raziskovati predmestja majhnega mesteca Ossining. Ko smo šli naprej ter pazno motrili celo okolico, je obrazložil warden okolišne tega bega.

Beg teh dveh mladih zločincov, Alfred Friedlander ter Perceval McDonough, se je izvršil na skrivnosti način, — je rekel. Vsi stražniki v stolpih, vsi pažniki

ki in drugi uradniki so bili prezenečeni.

Friedlander je moral služiti od osmih do šestnajstih let, McDonough pa devet in trideset let, kajti imel je zelo slabo preteklost in sodnik mu je prisodil najvišjo kazeno. Oba moža sta bila v jetnišnici šele dva tedna. Jaz osebno nisem mnenja, da sta sploh prišla ven, — je rekel warden s tako odločnostjo, da sem se prezenečen ozrl vanj.

— Vi ne mislite, da sta ušla? — sem vprašal. — Zakaj je torej tulila sirena in zakaj hodijo oboroženi pažniki po deželi?

— Ker se nočem izročiti nikakim slučajem, — je odvrnil major. — Če sta zunaj, bom storil vse, kar je v moji moći, da ju dobim, vendar pa sem mnenja, da tičita še vedno v notranjosti zidov. Če sta notri, si ne morem misliti, kaj upata priti ven ter si tudi ne morem predstavljati, kje bi se skrivala, kajti prostor sem preiskal od vrha do dna.

Skoro nemogoče je za zločinca priti iz Sing Singa, — je dospel, — in jaz si ne morem misliti, kaj namerava s tem.

Kaznjene v Sing Singu ne nosijo marogastih oblek, katere je najti v skoro vseh državnih jetnišnicah Združenih držav, temveč so oblečeni v temno-sivkaste oblike, prikrojene po uзорcu civilne oblike. Na glavah nosijo čepice. Črvljivi so težki in močni, slični onim vojakom. V hitro bližajočem se zimskem mraku smo vsi hitro spoznali da bo težka stvar razločiti dve sivi postavi na prostem. Nikakih svežih sledov ni bilo najti v snegu krog jetniškega obzida in to je v gotovi meri potrjevalo domnevo wardena, da sta bila kaznjene še vedno notri.

Ko je padla noč ter je major Lawes spoznal, da bi bilo vsako nadaljnje iskanje do drugega jutra neuspešno, je poklical našo skupino nazaj ter dal s sireno tudi ostalim skupinam znamenje, naj se vrnejo.

Ko so bili vsi pažniki zopet zbrani na dvorišču jetnišnice, je major obrazložil svoje naziranje, da sta kaznjene še vedno v jetnišnici ter odredil natančno preiskavo celic, delavnice, obedinje, kuhinje in drugih prostorov. To se je zgodilo, a obeh kaznjencih ni bilo ne duha, ne slaha.

Skozi celo noč so gorele vse luči v jetnišnici. Celiki žarkometi so svetili vse smeri in stražniki v stolpih na koridorjih so pazno monitorili vsak kot njih oddelka. Skozi vse temne ure niso stražniki niti za trenutek odnehali od svoje čujnosti. Spoznali so namreč, da bo sta kaznjence skušala pobegniti ponocni in da bi vsaka zaniknost od strani tega ali onega stražnika lahko pomenjala njegovo smrt. Vsled tega so z nabitim puškami v rokah čakali in prisluškovali, a zavrnemo težko.

Ravno raditega vam mora še bolj prijati, — je nadaljeval warden. — To je resnična skrivnost. Dva notorična zločinea sta izginila iz največje jetnišnice v Ameriki. Nobenega sledu ni o njih, Navidez jih ni nikdo videl odti,

a brez dvoma jih je bilo dosti.

To je bil takozvan "inside job". Zločinec sta ušla od znotoraj in znotoraj bo treba detektiva, profesionalnega ali amaterskega, ki bo izvabil skrivališče. Priznavam, da je precej nevarnosti zvezane s tem delom, kajti če bili zločinci našli, da se nahaja v njih sredi detektiv, bi ga raztrgali na kosce, še predno bi mu mogle priti straže na pomoč. Vam seveda ni treba prevzeti tega rizika ter sem vam omenil načrt le raditega, ker domnevam, da bo vam ugajal.

Že dosti, — sem rekel jaz. — Jaz se ne bojim ter sem le dvomil o svoji zmožnosti, da najdem, če niso mogli izslediti vaši ljudi.

Ko je prišla polnoč ter je bil prebrskan slenčni kot, je major sam prizanal, da je na keneu svoje umetnosti, a ni hotel priznati potenza.

— Ne, — se je smejal warden. — Vsa ta znamenja suženjstva smo že davno odpravili.

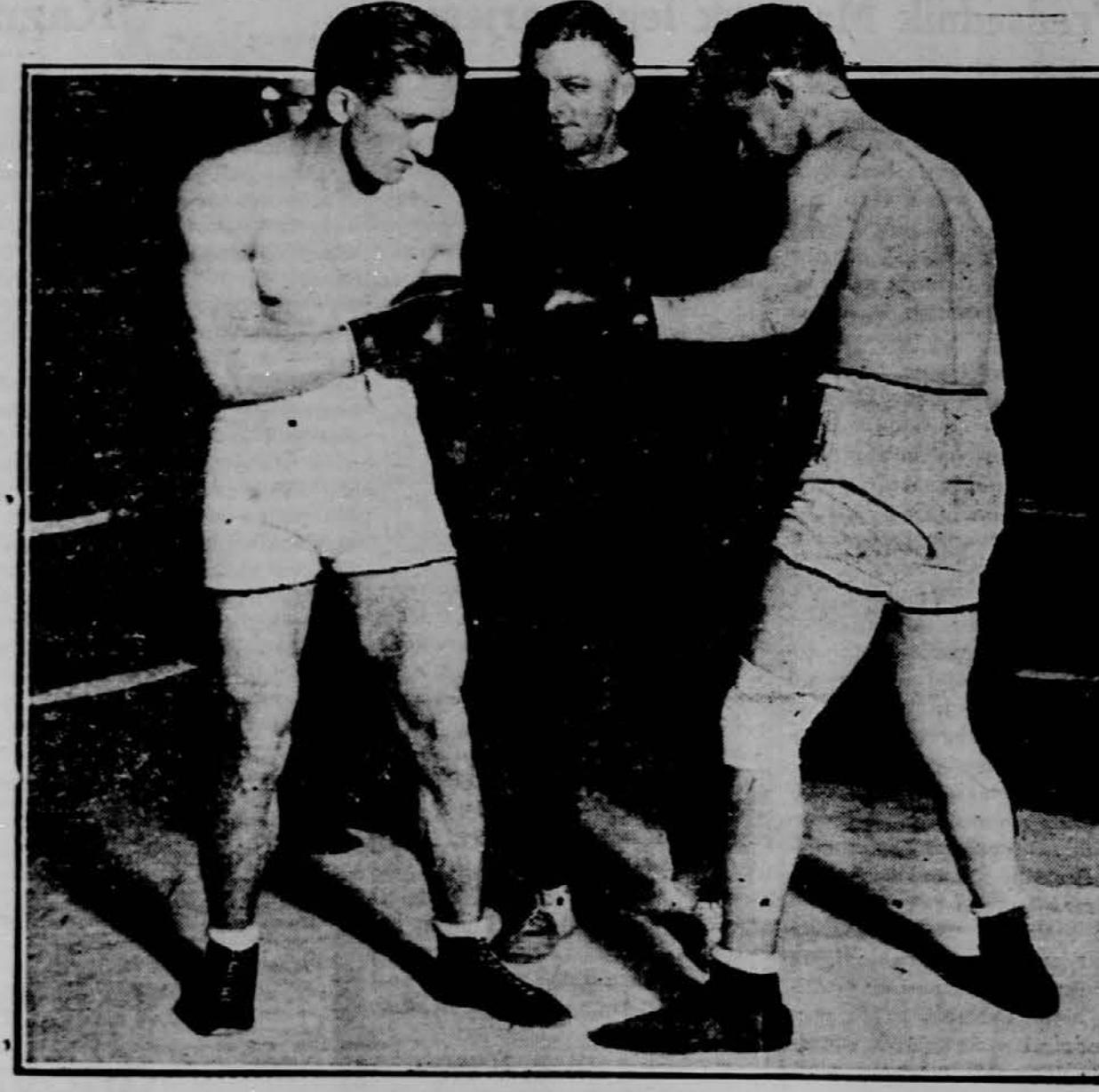
Tako se je zgodilo, da sem stal ob času zajtrake z krožnikom in lončkom v roki v vrsti ter čakal na svojo poročje, čeprav sem malo preje zajtrkal v velikim užitkom pri mizi wardena.

Zaščetana beseda v uho nekega tovariša v vrsti, da sem "Kid" Anderson, dobroznan zločinec, mi je pridobila precej spoštovanja pri tovariših in kmalu sem bil uveljavljen v skrivnostni "notranji krog", ki obvladuje življenta kaznjencev veliko bolj strogo na svoj lastni tajni način kot po odredbe vlade.

Ker je obstajala navada postavljati se s svojimi zločinci, sem naslikal svojo lastno preteklost v tako živih barvah, da so se številni poslušalci skoraj trosili.

Lahko ste prepričani o moji pripravljenosti, — sem hitro rekel.

Načrt je enostavno naslednji. Jaz potrebujem vse svoje pažnike, da isčeš zunaj. Razventega pa so preveč dobro znani za to, kar imam v mislih. Kaznjene vas niso videli, razven za par trenutkov včeraj zvečer. Nikakor bi vas ne spoznali v jetniški obliki. Moji ljudje niso mogli ničesar izvedeti od kaznjencov. Slednji nočno izdati svojih tovarišev. Prosil bi vas da se običete v uniformo jetni-

Carpentier in Levinski malo pred cdločilnim bojem, v katerem je zmagal Carpenter. Francoz se namerava spomladis spopasti z Dempseyem.

kov ter se daste zapreti v isto vrsto celie, iz katere sta pobegnili Friedlander in McDonough. Razčrti se bo vest, da ste dospel danes zjutraj iz New Yorka, da ste de speraten znacaj, zmožen vsakega zločina. Čestitali boste zločincem, s katerimi boste prišli v stik, radi bega onih dveh ter se postavljati, da boste storili isto ob priliku.

Namignili boste tudi, da bi vam zelo pomagal način, katerega sta se poslužila ona dva. Ali ste za to?

Jaz sem že opravil detektivsko delo tekom svoje časnarske karijere, — sem odvrnil. — nalogu katero mi stavljate, se mi zdi zavrnemo težka.

Ravno raditega vam mora še bolj prijati, — je nadaljeval warden. — To je resnična skrivnost. Dva notorična zločinea sta izginila iz največje jetnišnice v Ameriki. Nobenega sledu ni o njih, Navidez jih ni nikdo videl odti,

a brez dvoma jih je bilo dosti.

To je bil takozvan "inside job". Zločinec sta ušla od znotoraj in znotoraj bo treba detektiva, profesionalnega ali amaterskega, ki bo izvabil skrivališče. Priznavam, da je precej nevarnosti zvezane s tem delom, kajti če bili zločinci našli, da se nahaja v njih sredi detektiv, bi ga raztrgali na kosce, še predno bi mu mogle priti straže na pomoč. Vam seveda ni treba prevzeti tega rizika ter sem vam omenil načrt le raditega, ker domnevam, da bo vam ugajal.

Že dosti, — sem rekel jaz. — Jaz se ne bojim ter sem le dvomil o svoji zmožnosti, da najdem, če niso mogli izslediti vaši ljudi.

Ko je prišla polnoč ter je bil prebrskan slenčni kot, je major sam prizanal, da je na keneu svoje umetnosti, a ni hotel priznati potenza.

— Ne, — se je smejal warden. — Vsa ta znamenja suženjstva smo že davno odpravili.

Tako se je zgodilo, da sem stal ob času zajtrake z krožnikom in lončkom v roki v vrsti ter čakal na svojo poročje, čeprav sem malo preje zajtrkal v velikem užitkom pri mizi wardena.

Zaščetana beseda v uho nekega tovariša v vrsti, da sem "Kid" Anderson, dobroznan zločinec, mi je pridobila precej spoštovanja pri tovariših in kmalu sem bil uveljavljen v skrivnostni "notranji krog", ki obvladuje življenta kaznjencev veliko bolj strogo na svoj lastni tajni način kot po odredbe vlade.

Ker je obstajala navada postavljati se s svojimi zločinci, sem naslikal svojo lastno preteklost v tako živih barvah, da so se številni poslušalci skoraj trosili.

— Ne storil tega, — je rekel drugi. — Ti veš, kakšen kravjal je že nastal iz bega Friedlanderja in McDonougha. Če pobegne še kak nadaljni, nas bo warden potral s kruhom in vodo. To bi ne bilo le povrnil.

Jaz imam prav toliko pravice pobegniti kot onadva, — je mrmljal drugi, — in jaz nočem čakal na svojo poročje, čeprav sem malo preje zajtrkal v velikem užitkom pri mizi wardena.

Zaščetana beseda v uho nekega tovariša v vrsti, da sem "Kid" Anderson, dobroznan zločinec, mi je pridobila precej spoštovanja pri tovariših in kmalu sem bil uveljavljen v skrivnostni "notranji krog", ki obvladuje življenta kaznjencev veliko bolj strogo na svoj lastni tajni način kot po odredbe vlade.

Ker je obstajala navada postavljati se s svojimi zločinci, sem naslikal svojo lastno preteklost v tako živih barvah, da so se številni poslušalci skoraj trosili.

— Ne storil tega, — je rekel drugi. — Ti veš, kakšen kravjal je že nastal iz bega Friedlanderja in McDonougha. Če pobegne še kak nadaljni, nas bo warden potral s kruhom in vodo. To bi ne bilo le povrnil.

Jaz imam prav toliko pravice pobegniti kot onadva, — je mrmljal drugi, — in jaz nočem čakal na svojo poročje, čeprav sem malo preje zajtrkal v velikem užitkom pri mizi wardena.

Zaščetana beseda v uho nekega tovariša v vrsti, da sem "Kid" Anderson, dobroznan zločinec, mi je pridobila precej spoštovanja pri tovariših in kmalu sem bil uveljavljen v skrivnostni "notranji krog", ki obvladuje življenta kaznjencev veliko bolj strogo na svoj lastni tajni način kot po odredbe vlade.

Ker je obstajala navada postavljati se s svojimi zločinci, sem naslikal svojo lastno preteklost v tako živih barvah, da so se številni poslušalci skoraj trosili.

— Ne storil tega, — je rekel drugi. — Ti veš, kakšen kravjal je že nastal iz bega Friedlanderja in McDonougha. Če pobegne še kak nadaljni, nas bo warden potral s kruhom in vodo. To bi ne bilo le povrnil.

— Imiti moram vendar nekaj, — je rekel drugi.

— Čakaj, da boš pripravljen na skok in potem ti bo nekdo zaupal pametno besedo, kako storiti to,

— je rekel drugi.

Očividno niso bili še pripravljeni

Iz Slovenije.

Imenovanje Slovencev.

Dr. Gregor Rožman, honorarni profesor na teološki fakulteti v Ljubljani, je imenovan za docent za kanoničnega prava.

Izredni profesor dr. Rado Kušej je imenovan za rednega profesorja na juridični fakulteti.

Vsiček protipostavnosti

si je dovoljno okrajno glavarstvo v Slovenjgradcu. Imenovano glavarstvo je razposlano na svoja županstva navodila, naj ta vprašajo Nemce in nemškutarje: Ali se hočejo izjaviti za Slovence, da dobesedno pravice v konstituanto?

Odgovor na to dokaj omejeno vprašanje je od strani Nemcev in ravno v tem glavarstvu še evtočih zagrizenih nemškutarjev enostaven.

Sedaj

Izpred ljubljanskega sodišča.

Te dni se je zagovarjal pred ljubljansko poroto zelo nevaren goljuf Kari Pevec, ki je preskrbel ljudi s ponarejenimi potnimi listinami in se je poleg tega bavil še z drugimi sumljivimi posli, zaradi katerih ni bil tožen, ker so bili politični zločinci pomiloščeni. Med drugimi je izvabil Frančetu Woschnagg 4000 kron, dr. Mravlaggu in Mariboru pa kar 6000 kpon. Dalje je pa bil tudi obtožen, da je prenaredil potni list Johanna Kranja, prenaredil svoj lastni potni list in še druge parjurje.

Senatu je predsedoval svetnik Rekar, votanja sta bila dvorni svetnik Andošek in svetnik Einspieler, obtožbo je zastopal dvorni svetnik Trenz. Pevec je zagovarjal dr. Valjavec. Pevec je govoril zelo tiho, toda zelo odločno je zastopal. Povedal je, da mu je dal tvorničar Frane Woschnagg iz Šoštanj 4000 kpon za to, da bi mu preskrbel potne papirje za Nemško Avstrijo, Čehoslovaško in za Švico. Trdil je, da je izposloval Woschnagg na njegovo pismo, prvič potne liste, ki niso bili pristni in pristavlji, da ni eglega potnega lista sam spisal, toda povediti ni hotel svojega sokriva. Iznal je pa nato, da je podpisal gospoda majorja pl. Andrejka in da je pritisnil ponarejene pečete na potne liste in da mu je dal za to dr. Mravlaggu tudi 3000 kpon. Dalje mu je dal tudi 3000 kpon za to, če bo izposloval, da bo njegov sin nadporočnik. Gventer izpuščen iz italijanskega vojnega ujetništva in mu je objubil še 5000 kpon takrat, ko se bo njegov sin vrnil iz ujetništva. Priča Woschnagg je v lepi slovenščini izpovedala, da se je zato obrnil na Peveca, ker se mu je povedalo, da je Pevec adjutant Pribičeviča. Na njegovo tozadeno pismo mu je Pevec pisal, da mu bo v 14 dneh ali v treh tednih izposloval potne liste, ker mora ves svoj vpliv v Belgradu porabiti za to. Končno je pisal Woschnagg, naj mu pošle 4000 de 5000 kpon, ker se mora peljati na Dunaj, da si bo tam preskrbel vizum. Poslal mu je 4000 kpon, ki je reklo: "To je vaša stvar!" Ko jih je Pevec tudi dobil, "Misil je govoril o napadu z dr. Kramarsom, da je Pevec Pribičevičev jem, mu je ta reklo: "To je adjutant, zato sem se obrnil na brata stvar!" In ko je govoril z dr. Kramarsom, je ta reklo: "To je edino to povedal, da je res govoril za rešitev iz sedanjih razmer!" dr. Mravlagovega sina iz italijanskim zastopnikom v Ljubljani, ta mu je dal vizitko, s katero se je peljal v Trst, kjer je govoril v zadevi z generalom karabinijerjev, in je na to v Trstu vložil v dr. Mravlagovemu imenu prošnjo. — Pevec je datje delal s ponarejenimi pismi glavarstvu v Mariboru, na to, da bi se dvignilo državno nadzorstvo nad premoženjem dr. Mravlagga, preskrbel je potni list Johannu Kranju, ki je bil ponarejen, ponaredil je svoj lastni potni list, ponaredil priporočilo okrajnega glavarstva v Celju za sebe, ponaredil priporočilo okrajnega glavarstva v Mariboru za izvoznicu Alojziju Tavčarju, ponaredil potni list Vinku Plemenitašu, kakor tudi Karlu, Heleni in Margareti pl. Pacher. Samemu sebi je izstavil službeno povelje za vožnjo v drugem razredu in Ljubljane v Zemun in nazaj in sicer se je vpisal za vapočnika mož, ki je zaradi goljufije preselil že 8 mesecev, eno leto, 13 mesecev in 5 let v ječi. S ponarejenim priporočilom okrajnega glavarstva v Mariboru je delal na to, da bi se preklicalo državno nadzorstvo nad premoženjem pl. Pacherjeve. Pevec je reklo, da si je pridobil s ponarejenjem 10,000 kpon.

Priča dr. Mravlaggu iz Maribora, evangelijske vere, se je elegantno poklonil senatu in povedal v slabi slovenščini: "V mojo pisarno je prišla pl. Pacherjeva, ki je povedala, da je prišel k nej neki gospod v zadavah lesne kupujejo, kateri ji je preskrbel potni list. Ker sem takrat nujno potreboval potni list, katerega nisem dobil pri policiji, sem pisal Pevecu v Ljubljano, ki mi je res poslal potne liste, za kar sem mu 3000 kpon

Predsednik Masaryk legijonarjem.

plačal. S potnim listom se je večkrat peljal v Nemško Avstrijo, kakor tudi njegova žena in otroka. Na predsednikovo vprašanje, če se čuti ogoljufanega, je dr. Mravlaggu odgovoril: "Ne. Sajem plačal nekemu kolegu 3700 K za to, da bi mi bil izposloval potni list, katerega pa nisem dobil." — "Ali bi se bili peljali, če bi bili vedeli, da je potni list ponarenjen?" — "Hvala lepa; ne bil bi se peljal, če bi bil to vedel. Ker sem misil, da je res Pevec Pribičevičev adjutant, sem rekel, da mu brem 50,000 kpon na razpolago, če mi izposluje vrnitev mojega sina iz italijanskega ujetništva. Niti upal se nisem Pribičevičevemu adjutantu naravnost ponuditi potnih listov?" — "Nikakor ne, dasi sem pisal osebno naravnost predsedniku deželne vlade dr. Brejnu. Pevec mi je tudi preskrbel dovoljenje od vojaškega veljstva, da sem se smel voziti z avtomobilom čez mejo." — Pevec: "To je bil original!" — Dr. Valjavec: "Ali ste dosegli svoj namen?" — "Da." — Dr. Valjavec: "Ali se čutiti oškodovanega?" — "Ne." — Dvoni svetnik Trenz: "Ali je nastopal Pevec kot nadporočnik?" — Da. Mravlaggu: "Ves Pevecov nastop je bil tak, da nisem dvomil v tem, da bi ne bil Pevec nadporočnik." — Major pl. Andrejka kot priča zaslišan, je povedal, da je na spisih ponarenje njegov podpis in je pristavil: "Pevec je izrabil priliko koroške ofenzive in je izdajal potne liste, ko se ti niso izdajali."

Dr. Robida in profesor Grošelj sta izjavila, da so bili ponarejeni papirji pisani s Pevecovo pisavo.

Iz policijske ovadbe je posneto, da je bil Pevec arretiran, ker je volumnil in prodajal listine v Italijo. Na vso moč se je trudil, da bi bil iz policijskega zapora ušel. Pevec je trdil, da je bil v zvezi z Radičem, ki je pa izjavil, da Pevec ne pozna. V preiskovalnem zaporu je pričel Pevec simulirati blaznost. Preiskovalnemu sodniku je pripovedoval, da mu je Radič proti nagradi enega milijona kron izročil, naj unori prestolonaslednika Aleksandra, ker se bo potem razglasila republika, na kateri bo Pevec predsednik. V Belgradu je o tem govoril s Kristanom, ki mu je reklo: "To je vaša stvar!" Ko jih je Pevec tudi dobil, "Misil je govoril o napadu z dr. Kramarsom, da je Pevec Pribičevičev jem, mu je ta reklo: "To je adjutant, zato sem se obrnil na brata stvar!" In ko je govoril z dr. Kramarsom, je ta reklo: "To je edino to povedal, da je res govoril za rešitev iz sedanjih razmer!"

Na to je napisal preiskovalni sodnik, da se mu Pevec ne zdi normalen. Po teh fantazijah je čimdalje bolj simuliral blaznost, tako da ga poslali na Studene, kjer je mesec junija letos ušel, toda so ga že drugo jutro nad Rakovnikom prijeli. Iz preiskovalnega zaporja je skušal Pevec iztihotapiti pisma dr. Mravlaggu in svojemu svaku Srebrenjaku, katerega je prosil za posredovanje, da bi prišel v blaznico. — Izvedenca dr. Goestl in dr. Tičar sta izjavila, da pri Pevecu sploh ni včasnosti, dasi je moralno defekten. Potrošnik je stavil senat 7 vprašanj. Po govorih dvornega svetnika Trenza, zagovornika dr. Valjaveca in po resumu predsednika sveta svetnika Rekajra so potrošniki zanikali s 7 da in s 5 ne vprašanje glede na oškodovanje Woschnagga in dr. Mravlaggu, z ozirom na popotne liste s 4 in s 8 re. satla vprašanja so pa vsa potrdili soglasno, toda z omejitvijo, da škoda na nizala 4000 kpon, toda presegla 4000 kpon. Med drugimi so potrdili tudi vprašanje, da je Pevec goljufija v navado prislu.

Potrošni senat je nato Karlu Pevecu odsodil na 6 let težke ječe. Preiskovalni zapor se mu ni vrnjal, ker je poskušal že iz vojskega policijskega zapora uiti. Pevec je bil aretiran 9. septembra 1919 s svojimi simulacijami si je torej povzročil nad enoletni preiskovalni zapor. Pevec je po razglaseni sodbi zjavil, da s sodbo ni zadovoljen. Predsednik Rekar obtožen: "O podrobnostih se zgorovite z gospodom zagovornikom dr. Valjavecem!"

MESTNISS MESTNISS MESTNISS MESTNISS MESTNISS

mogoče izvesti brez obzira na mednarodno gospodarsko vzajemnost.

Ponavljam — sedaj potrebujejo glave; zato je čas, da prenareže vse organizacije in vse posameznike, kateri imajo kot reznični cilj pred očmi socijalne izprembe, s ponavljanjem starih gesel in da se potrdijo že enkrat pošteno preštudirajo zahtevane reforme ter pripomoči do njih uresničenja z delom. Tudi ne zadostuje, če se vedno sklejemo na vladu in državo — velike gospodarske in socijalne izprembe se ne morejo izvesti samo od zgoraj, marveč je treba sodelovanja vseh deležencev. Socijalne izprembe, ki naj bodo uspešne in trajne, morajo biti delo demokratične gospodarske samouprave. Zoper namomo primer v Rusiji — izprembe od zgoraj so privlekle državni absolutizem, ki ni služil ljudstvu in ni prinesel zahtevanih reform. Kakor dosezeno, tako izgubljeno — brez dela ni jela; (naj nabolj, tak pozbyl — brez pravice nejsou kolače) ta ljudska pravila sem slišal v detinjstvu in življenska izkušnja me je prepričala, da so pravilna; v njih je pojudno izražena vsa socijalna modrost. Na zdar!

T. B. Masaryk.

Baron Helldorf obsojen na 50,000 kpon.

Ko so otvorili demarkacijsko črto na Koroškem, se je vrnil v svojo graščino v Vobral, tudi znani panzerman baron Helldorff. V njegovem gradu je nameščena jing. žandarmerija. Pred gradom je stal takrat več orožnikov, med njimi tudi Fran Gril, ki je prišel, da kot uradna oseba orožnikom izroči neko službeno sporočilo. Baron Helldorff se je takoj lotil Franu Grilu, ki ga je poznal kot dobrega Slovence, ga je posvetil ter ga končno s silo potisnil iz pred gradu, kričaje: "Marsch hinaus!" Proti baronu Helldorffu je vložil Fran Gril po svojem zastopniku odvetniku dr. Franu Kandaretu v Velikoveu tožbo radi žaljenja časti in vmešavanja v uradno poslovanje. Obravnavata se je vrnila pred okrajnim sodiščem v Velikoveu. Barona Helldorffa je zastopal znani vsemenski zagrizene dr. Knapitsch iz Celovea, ki ga pa sodnik ni pripustil k obravnavi kot pravnega zastopnika, ker avstrijski advokati niso upravčeni zastopati strank pred jugoslovanskimi sodišči. Knapitsch je to barona zastopal ne kot zagornik, marveč kot nadavni oblaščenec. Po dovršeni razpravi je sodišče odsodilo nemškega barona na 50.000 kri globo, oziraje se na to, da je baron Helldorff bogataš-milionar, za katerega bi bila nobena kazen, ako bi se ga odsodilo samo na glavo par sto kpon. Baron Helldorff se je proti odsodbi seveda pritožil, če, da je previsoka. Če bo njegova pritožba kaj zategla, pa je veliko vprašanje, ker morajo sodišče pri omeri kazni popolnoma pravilno vpoštovati premoženjske razmere obožencev. V nemških listih je seveda velik krik in vik zaradi te odsodbe. Nemški listi kriče: "Pomislite, 50.000 jugoslovenskih kpon je toliko kakor 150.000 avstrijskih kpon, kdaj se je še slišelo, da bi bil kdo radi žaljenja časti in vmešavanja v uradno poslovanje obsojen na tako ogromno svoto!" Tega pa ne povedo, da je Helldorff miljonar in da so njegova posestva na Koroškem vredna miljard, a za miljarderja je danes 50.000 kpon toliko, kakor da sodišče danes odsodi običajnega človeka na 200 ali 300 K, kar se dandasen pripeti navadnim zmajanom vsak dan.

Avtomobilski nesreči v Kranju.
Ponoči se je peljal 18letni Stanislav Likozar z motocikлом brez luči po cesti. Nasproti se mu je pripeljal Majdičev avtomobil, kateri je bil tudi brez luči. Nastal je karambol. Težko poškodovan na nogah in na glavi je bil Likozar, katerega so prepeljali v bolnišnico.

Razne vesti.

Italjani o družbi sv. Cirila in Metoda.

Iz Bakra poročajo: "Vedeta" prinaša pod naslovom "Pasiva družbe sv. Cirila in Metoda" slednjo vest: Javljajo se, da je zaključila "slovenska sekeija" (1) družbo sv. Cirila in Metoda, ki vzdržuje slovensko šolo v okupiranem ozemlju, svojo letnjo bilancijo z deficitom 1.700,000 kpon. — Tej vesti dodaja italijanski list sledeči komentar: Sloveni so šolsko družbo sv. Cirila in Metoda v Avstriji na jugu in severu svojih mest skrivajo v z ozirom na velike izprembe, s ponavljanjem starih gesel in da se potrdijo že enkrat pošteno preštudirajo zahtevane reforme ter pripomoči do njih uresničenja z delom. Ta dan se bo vršil veliki boj, da se osvoji ono, kar smo poddedovali, to je jedinstvo, katerega še nimamo. Vršila se bo velika bitka med onimi, ki hočejo osramotiti slavo naših juakov, in onimi, ki so dobri, pa pogostoma niso dovolj hrabri za to, ker verujejo v zmago pravde in pameti. Ne, nikar ne veruje, da bo pravda zmaga brez borbe in držav. Bila se bo bitka za jedinstvo, ta sem vsega našega (jugoslovenskega) naroda, pa naj nikdo ne misli, da se bo sigurno izbojevala tudi brez njegove vede. Naj se ne varu nikdo, da ga ne zadene odgovornost, ako bi bila z bog njezega skrivanja borba izgubljena. Kdo ne ve, kako se imenuje to, ako vojak ne porabi danega mu orožja, mu povemo mi, da je smo rekli, da jedinstvo, katero

Soverova zdravila vzdružuje zdravje v družinah.

Držite ta liniment pri roki.

Kadar tepite na formiderno, hukati, scatisti, neuragi, bolčih mišicah, otrjevih zelenih, krčih in drugih sunanjih bolčinah, rabite samo

Severa's Gothardol

(prejeto Severovo-Gothardoko olje) na mejo, kjer je bolčina, in ste lahko prepirčeni, da vam bo kmalu odleglo. Ta zanesljiva domača liniment je bil zabit skozi Stirnes let in z največjim in zadovoljivim uspehom odvračal okolinske bolčine in občutljive stekline. Naprodaj v vseh lekarah. V vseh mestih, 800 in 600.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS / IOWA

more storiti mnogo in more nam prednjičiti. Ko se je trebalo boriti, je bila omladina vedno v prvih vrstah. Ali se more misliti, da ne bi hotela dati svoje ljubezni, svoje besede, misli, da je kar je dajala svojo kri? Ne!

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta, dopisi iz slovenskih naselbin, novice iz starega kraja, članki politični, gospodarski, izvirna poročila iz starega kraja, črtice, povesti, roman, žaljivo satirična kolona Peter Zgaga vsak dan in razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	- - -	\$6.00
za pol leta	- - -	\$3.00
za mesto New York za vse leto		\$7.00

Najmodernejše vrejena TISKARNA

Vabila, okrožnice, plakati, koverte, pisemski papir
itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street. New York City.

